

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőség iroda: Versecz, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchnerné felvételi és rendelési irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvételnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: **Perjéssy Lajos.**

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszámítások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt térben egy sor 10 kr. — A hirdetésekot kérjük pénteken délig beküldeni.

XI. évfolyam

Vasárnap 1902. évi augusztus 10-én.

32 szám.

Kiállításunk megnyitása.

Versecz 1902. aug. 10.

Nevezetes, nagy napra virrad e héten, pénteken városunk közönsége. Akkor fogja ugyanis az eddigi megállapodások szerint megnyitni L. a n g Lajos kereskedelmi miniszter, a »Verseczi ipar és mezőgazdasági kiállítás«-t, melynek előkészítésén nemes ambícióval és fáradhatatlan buzgósággal dolgoztak mindazok, kik városunk jó hírnevét és haladását szívéükön hordják.

Fontos és nagy esemény ezen kiállítás Versecz városára nézve, mert ekkor fogja megmutatni polgárságunk életképességét, ekkor fogja bemutatni nyilvánosan az ország színe előtt, hogy oly nehéz csapások után, melyek e város lakosságát érték, a nagy, nehéz gazdasági válságok közepette is nemes kitartásával és szívóságával győzedelmeskedett a bajokon és igen szépen haladt.

Ipar, kereskedelem és mezőgazdaság föllendült. Kopár hegyeink ismét a jövő reményességének szép színét mutatják. A phylloxera által elpusztított szőlőterületeket a kitartó szorgalom és energia ismét jövedelmező területekké varázsolta. Városunk külső képe is előnyösen megváltozott. Utcaink rendezettek, tiszták. Van pompás világításunk és a város egy részében csatornánk. Kulturintézményeink szaporodtak. Van szépen virágzó és nagy nemzeti missiót teljesítő főreáliskolánk, nyilvános nagy népkönyvtárunk, muzeumunk. A magyar államnyelv ismerete, ha nem is valami rohamosan, de fokozatosan terjed, úgy, hogy a magyarul beszélők száma most már meghaladja a hét ezret. Községi iskoláinkban magyarrá lett a tanyelv, szóval a haladás megindult minden vonalon. Vallási és nemzetiségi villongások nem nyugtalanítják polgárságunk békéjét, a pártoskodás is szünetet tart nehogy kerékkötője legyen a haladás szekerének.

Lakosságunk érett gondolkodásának, ékesen szóló tanubizonysága az, hogy a délvideki hírhedt hazaellenes agitátorok eszméi itt talajra nem találnak, helybeli törpe agitátoraink ilyenmü

mozgolódásaitól elfordul a polgárság zöme és a mi hazafias svábaink bírnak annyi önértéssel, hogy nem kapják be a maszlagot.

Városunk egyik legszebb helyén, az Andrássy-téren ott hirdeti honvédelemünk, hogy polgárságunk szívéből nem halt ki a régi dicsőség emlékezete, büszkén tekintenek arra a szoborra, melyet minden más segítség nélkül, saját erejükkel emeltek; határtalan tisztelettel adoznak azon veteránok iránt, kik apáikkal, mint »magyar svábok« ott küzdöttek és vérezték a trikolor alatt a magyar szabadságért, a magyar alkotmányért.

Benső örömmel és a büszkeségnek bizonyos nemével tekintünk arra az izléssel, csinál alapos tudással rendezett kiállításra, mely ott pompázik gyönyörű fekvésű várhegyünk lábánál, ritka szép parkunk tőszomszédságában.

Büszkeséggel mutathatunk rá, városunk és vidékünk iparának előhaladottságára. Kalapot emelünk a minden szép és nemes dologért lelkesülő hölgyközönség előtt, mely a férfiak munkájából szintén kivette a maga részét.

A legmelegebben, benső igaz örömmel üdvözöljük mindazokat, kik ez alkalommal városunkat megjelenésükkel szerencsételtetik.

Üdvözöljük Magyarországnagynevű kereskedelmi miniszterét, ki a kiállítás megnyitására ígérete szerint körünkbe fog érkezni és megjelenésével annak jelentőségét és fényét emelni kegyeskedik.

Üdvözöljük mindazokat, kik eljönnek, hogy örömmel osztozkodjanak.

Szívénk és lelkünk igaz érzésével kívánjuk, hogy kiállításunk mind anyagi mind erkölcsi tekintetben megfeleljen a hozzákötött fáradozásoknak, örömeiket jólétet és boldogulást árásszon városunkra és vidékünkre.

Adja a Magyarok Istene hogy úgy legyen!

Perjéssy Lajos.

A létért való küzdelem.

Hangzatos kifejezés, mondhatnám: sikerült egy frázis; semmivel sem áll mögötte annak a mondásnak, hogy: „A czél szentesíti az eszközt.”

A létért való küzdelem! Mi ez voltaképpen? Talán egyéni hajlamokból eredő törekvés, mely helyes úton vezet az egyes embert, az őt megillető társadalmi rendre? Nem; azok, a kik a főnti szókkal kísérlik nyújtani az élet meghatározását, azok elnézik a szívtelességet, s megkerülve jogot, kötelességet, természetet, — hozzájárulnak a kor tespedéshez, és egyre szaporítják a korszak sajtójának megfelelő ideges növényeket, ferde intézményeket.

A természet, ha életet nyújt: feltételt is ad vele. — A növény, az állat mind megél; csak éppen az ember, a kinek észbeli tehetségei által a legfényesebb posztó jutott, van most olyan állapotban, hogy annyira sem tökéletes, mint egy protoplazma. — Tökéletes az, a mi valódi rendeltetésének a lehető legjobban megfelel és kérdem, tökéletes-e az ember, ha állatként csak azért küzd, hogy legyen enni, meg inni valója, — és elvet magától minden magasabb érzelmet?

Ma ott vagyunk, hogy egyik ember a másik szájából veszi ki a kenyeret; és volt az emberiség úgy is, hogy egyik koldus a másikkal, kinek nem vala, megosztotta kenyereit. — Ma elzárkodik a gazdag, befogja fülét, hogy ne hallja a szegénynek jajgatását: csak vele hasonló vagyonossal érintkezik s így jut egy helyre pénz, s marad a másik helyen a nyomor. — Két elleuséges tábor ez. Ma meg csak táborozás folyik, de mikor az utóbbi tábor a nyomorultakké megvadul: ez lesz a létért való háború. A francia forradalom szelleme még mindég fel-fel jár kísérteni sirjából, mert idézi a szegénység. Hozattak törvények, de fájdalom, a jog mind a gazdagoké, a szegényeké a kötelesség.

Többségben vannak a szegények, de ha egyes ember köztük nem is nyilvánulhat általában: összességükben veszedelmes szellem életet folytatnak. Hidegek, számitók és igen ravaszak lesznek. A ki nélkü-

Tárca.

A verandán.

Szezon eleje lévén, alig volt még néhány ember a kies túrdőhelyen. Nagyon természetes tehát, ha Beky Endre pokoli módon unatkozott. A kaveházban ült s bár a harmadik poharka konyakot itta, még sem tudott folengedni a rossz kedve.

Ehndult a kávéházból. Délután három óra lehetett. A júliusi nap idegtompító forrósággal sütött alá s aranyos lennyel omlótt szét ezernyi sugara a fak mozdulatlan koronáján. Álmos kabutság terült szét az egész vidéken, a forróságtól eltikkadt fuszalak inkább rozsdaszínűek voltak már, mint zoldek.

Beky Endre boldogan lélezett föl, mikor az égje jokora darab sötétszürke felhő ereszkedett. E-ó közeledése érezte a levegőben s nyomban meg is eredt lassan cseperegve.

Koruskörül sehol egy teremtett lélek nem volt latható, csak mikor befordult a villa sorra akkor vette észre Beky, hogy valaki feléje tart. Megállt és vart, hogy az közelebb jöjjön. Az esőt nem bánta, legalább felfrissult tőle kisé.

A kavicsos uton most már egészen közelről hallatszottak a közeledő nehéz léptei. Beky megismerte.

— Te vagy az, Toni? Az isten hozott ide a megváltásomra. Azt hittem pájtás megörülök. Sehol egy árva lelket nem lát az ember.

löz, idealista. Az ilyen idealisták aztán egymás között is, annyira, a mennyire lehet, érdekházasságot kötnek, ez lévén náluk hasonló ahhoz a szalmaszálhoz, a mely után a haldokló kapkod! A nép erkölcei durvák, azaz, hogy nincsenek is erkölcei; tapasztalásból írom, hogy ők is csak pénzre számítanak, szerelemből alig házasodnak. Nagyon kevés tehát a család, hol boldogan élnek.

Már most az a szegény leány mivé lesz, a ki nem számíthat arra, hogy férjhez megy? Ha az intelligens osztálynak tagja, állás után törekszik, mert ma módjában áll, ha nem az intelligens osztály tagja, arról ne is beszéljünk.

Hát még ott, a hol gazdagok vannak! Ott igen gyakran meg van zavarva a családi boldogság. Óriásiak az igények; a vagyon nem szegénységet, hanem csak pénzt kíván magához, s e körülmények nagyon szűk hatáskört szabnak az egyéni óhajtsáknak.

A társadalom alapját a családi élet képezi. Ha ez rossz, akkor menthetlenül megsínyli a társadalom is. Pedig manapság miutegy divatos, hogy eltereltesse a fiatalok túlságosan a gyakorlati iránytól, oda, a hol nem erőt nyernek az élethez, hanem inkább elkeserednek.

Ily körülmények közt az legyen kötelességünk, hogy maradjon meg az ember a természet által neki kijelölt utakon; a nő legyen nő és a férfi férfi maradjon; mert mihelyt kilép a nő vagy férfi a maga sajátosságának köréből: megtagadja onmagát és csak koresutódoknak lehet szerencsétlen elődje. Ne vezesse az embert más, mint a természet, vagy a szükségesség kényszerítő hatalma. Az a nő, a ki nem hivatásból vagy szükségességből lép kenyérkereseti pályára, éppen úgy megvetésre méltó, mint az a férfi a ki gazdagot vesz nőül, hogy ne kelljen dolgoznia. A hol a szülőktől sem jót nem örökölték, sem jót nem tanulhattak, egy gyöngéd vonást el nem leshettek a gyermekek: ott vége a szívjóságnak, ez pedig oly követelménye egyik embernek a másik iránt, a mely nélkül, ha szűkölködünk, oly kietlen korszak következik, mint a mai.

Toni, máskep Bene Antal, már nem volt egészen fiatal ember. Közelebb állt a negyvenhez, mint a harminczhoz. Bekyhez, bar az jóval fiatalabb volt nála, igaz barati kotelekek fuztek, negy teljes napja ismertek egymast s körülbelül három napja már tegezödtek is jollehet egymás vezetéknevet meg mindig nem tudtak. Az ő baratságuk a delutani tarokkpartik mellett nevelkedett és ejszakai dorbezoások mellett nőtt nagyra. Mikor Beky negy nap előtt e túrdőhelyre jött, értésere esett, hogy a férfiak negyediket keresnek a tarokkhoz. Tu-tent ajánkozott s ezzel az első lépessel egy csapásra mesés népszerűsége tett szert a férfiak előtt.

Bene most sietett megnyugtanni a barátját: — Sose busulj, Bandikam, együtt maradtok most már veled egész delután.

Beky halasan szorongatta barátja kezét. — Az isten megaldjon erte! S most jöjj velm, nézzünk be az Anna-vila kapuján, ha ott van-e az en szép, szöke ismeretlenem?

— Ah! Ah! Szöke ismeretlenem? — Az! Mindossze ketszer lattam még csak, tegnapi és tegnapelőtt, akkor is csak turo pillanatra, mikor elmentem a kapuja előtt. De mondhatom, halalosan szerelmes vagyok beleje!

Elértek a kapuhoz. A verandán csakugyan ott ült egy szép, szöke asszony s a himzuparnája fölé hajolva dolgozott.

— Ó az! sugta Beky a Toni fulebe.

Toni meglepetve nézett barátjára.

— Ez? . . . Hm! . . .

Egy perczig hallgatott, aztan így szolt:

Legyen az ember becsületes és szerény. Az még nem fordult elő, hogy becsületes és szerény ember nem tudott volna megélni. Eljen tisztességesen és meglátja, hogy létének az élet nem akadályokat hanem eszközöket nyújt.

Borászati és Borkereskedelmi Kongresszus Verseczen.

Napról-napra nő a jelentkezések száma. Bortermelők és borkereskedők az ország minden részéből jelentkeznek. Az eddig beérkezett jelentkezések nevei és egyénisége biztosítják a kongresszus szép sikerét és a „Magyarországi Bortermelők és Borkereskedők Országos Szövetségének” megalakulását.

Mindennek daczára, mégsem vagyunk tökéletesen megelégedve. Ha a kongresszusra eddig jelentkezett tagok névsorát megnézzük, azt látjuk, hogy a borbizalom rendszeres lebonyolításánál oly fontos szerepre hivatott borbizománysok közül eddig csak igen kevesen jelentették be részvételüket a kongresszuson.

Kérdősködve ezen mindenestre feltűnő dolog oka után, megtudtuk, hogy a borbizománysok körében azon téves nézet terjedt el, hogy a kongresszuson kizárólag csakis bortermelők és borkereskedők vehetnek részt.

Nem kutatjuk, hogy ezen téves nézet honnan ered, hanem ismételjük a kongresszus szervező bizottságának lapunk előző számaiban már többször közölt felhívásával egyidejűleg kiadott szabályzatnak 3 §-at, mely így szol:

„A kongresszuson részt vehet bárki, ki a szőlőművelés és borkereskedelem iránt érdeklődik s részvételi szándékát — a 7 korona részvételi díj egyidejűleg való beküldése mellett — a kongresszus szervező bizottságának bejelenti.

Ezen bejelentés és a részvételi díj lefizetése legkésőbb f. évi augusztus hó 15-éig eszközöndő. Későbbi bejelentések csak kivételesen fogadhatók el.”

Megjegyezzük, hogy a kongresszus végrehajtó bizottsága a bejelentések elfogadásának határidejét f. é. augusztus hó 15-éig meghosszabbította, immár felszólítjuk a borbizománysokat, hogy a kongresszuson annál is inkább részt vegyenek, mert a verseczi tárgyalások nemcsak a szőlészeti és borászat minden ágazata fognak kiterjedni, hanem mert az országos szövetsegnél többek között a borbizománysok szakosztályának szervezése is tervbe vetett.

Aki szívén viseli a magyar szőlészeti és borászat érdekeit, az ott lesz a verseczi kongresszuson, hogy közreműködjen a magyar borkereskedők egyesülésénél, hazai termékeink minél konnyebb és jobb értékesítése érdekében.

— Csakugyan fess asszonyka! Hat szerelmes vagy beleje szegény barátom?

— Gyogyithatatlanul!

— No sebj! — szolt Toni és szánakozó mély részvétellel nézett Bekyre. — Akarod, hogy bemutassalak neki?

— Ismered?

— Ha ismerem-e? Sőt azt hiszem, nagyon jól ismerem.

— Hat gyerkünk! Azt mondd neki, hogy az eső elől akartunk menekülni. Nehogy torkodásnak vegye.

— Bizd ram!

A másik perczben ott állott az asszonyka előtt a két férfi.

— Ime — szolt Bene — hoztam magának egy férfit, a ki remítőben szerelmes önbe. Ő azt mondja: halalosan. A neve . . . no mutasd már be magad Bandi, hadd tudjam én is, micsoda nevre hallgatsz!

Barátjának sajátosság viselkedése egy kissé megzavarta Bekyt, de sokkal gyakorlottabb világi volt, semhogy egykonnyen ne tudta volna beitalálni magát helyzetébe.

Megmondta a nevét, aztan így szolt:

— Baratom, Toni, igazat mondott. Valóban a bolondulásig szerelmes vagyok. Ne lepje meg ez a nyilatkozatom, ne is haragudjek érte. Ön lesz az első asszony — tette hozzá fájdalmas hangon — a kinek valaki bemutatkozása utan rogtón szerelmet vallott.

Az asszonynak jökedve volt de erre a beszédre igazán nem tudott mit válaszolni. Bekyre nézett, hol Tonira. Az utóbbi egy nagy

Melléklet a „Délvidék” augusztus hó 10-én megjelent 32-ik számához.

NAPI HIREK

Személyi hír. B a j s a i Zakó Milan főispánunk a mai napon városunkba fog érkezni. — Lászlóffy László apátplébanus több napi tartózkodásra Oraviczára utazott.

Gróf Apponyi Albert, a verseczi kiállítás rendező bizottságához a következő levelet intézte: „Hálával vettem szabaddai meghívásukat a verseczi kiállítás megnyitójának ünnepélyére és különösen lekötözöttnek érzem magamat a meghívás szívélyes, valódi rokonszenvet kifejező hangja által. Ha válaszómmal idáig késtem ez azért történt, mert reméltem időmet akként beosztani, hogy a válasz kedvező legyen; ez azonban sajnos nem sikerült. Legnagyobb sajnálatomra le kell mondanom arról, hogy e szép ünnepélyen részt vegyek. De ha a kiállításnak időtartama valamivel hosszabb, esetleg augusztus végéig terjed, úgy nem mondom le arról a reményről, hogy azt mégis megtekinthessem és ez alkalommal Versecz városa közönségével megújithassam azt az összeköttetést, melynek emlékére meghívásukban hivatkozni szívesek voltak.” Kiváló tisztelettel Apponyi Albert s. k. Hadersdorf-Weidlingau 1902. aug. 3.

Ezredparancsnokok terep-szemléje. Dämpf Henrik a verseczi 7., Nagy Győző a szegedi 5., Csatt Lajos a szabaddai 6. honvédegyezred parancsnoka, augusztus 4-én Orczyfalvan és Merczyfalvan voltak terepszemlén. E vidéken tartják meg ugyanis az őszi honvédhadosztály gyakorlatokat.

A versecz városi és Versecz járási ipar-és mezőgazdasági kiállítás megnyitásának programja 1902. évi augusztus 15-én. Delelőtt 1/2 8 órakor hatóságok, testületek és egyesületek együttes felvonulása városházától a vasúti állomáshoz. 8 óra 27 perckor Nagyméltóságú Lang Lajos v. b. t. magy. kir. kereskedelemügyi miniszter érkező és fogadása. Az udvozló beszédet tartja Weifert Karoly Versecz város polgármestere. 10 órától 11 óráig hatóságok és testületek tisztelgése. 11 órakor a kiállítás megnyitása és megtekintése. Az udvozló beszédet mondja Seemayer János, orsz. gyűl. képviselő, kiállítás elnök. 1 órakor díszebéd a kiállítás területén. 4 órától 5 óráig a nevezetesebb ipartelepek megtekintése. Este sétahangverseny. A kiállítás belépti díja 2 kor. A díszebédén egy teríték ára 4 korona ital nélkül.

Uj orvos városunkban. Dr. Proszteanu Oktav gyakorló orvos, Spatariu V. ügyvéd veje városunkban telepedett le és itt folytatja orvosi gyakorlatát.

Meghívó. A főiskolai hallgatók f. hó 13-án, szerdán, a „Versecz-fehertemplomi kör” pénztárának javára zartkorú, jutekonyczélú

táncmulatságot rendeznek a városkerti vendéglő nagy termében, melyre T. Cz. és becses családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Belépti díj: személyenként 2 kor. — Család-jegy (3 személyre) 5 kor. — Ifjúsági jegy 1 kor. — Felülfizetéseket — tekintve a jótékony-czél, — köszönettel fogadunk és hírlapilag nyugtazzunk. A táncmulatság kezdete 1/2 9 órakor. Egyetemi hallgatóink fentebbi jótékony-czélú mulatságát a legmelegebben ajánljuk T. Cz. közönségünk figyelmébe és pártfogásába.

Lenau emlékünnepély. Mint lapunk mult számában jeleztük, az egyetemi hallgatók f. hó 13-án Lenau emlékünnepet rendeznek a magyar nyelvterjesztő egyesület támogatásával. A rendezőségnek sikerült Waldherr J. Fitz St. és Lang M. kisasszonyok, valamint a verseczi férfidalárda közreműködését biztosítani, akiknek e helyen is őszinte köszönetet mond faradozásukért. A matiné műsora a következő: 1. Hymnus éneklő a férfi dalárda. 2. Die Heideschenke Lenautól szav. Skala J. b. cz. 3. Ünnepi beszéd tartja Vogel-Bauer Gy. főr. isk. tanár. 4. Lenau dalok éneklő Waldherr I. k. a. zongorán kíséri Lang M. k. a. 5. „Bitte“ Lenautól éneklő a férfi dalegyet. 6. Szemlévnyek Lenau költeményeiből felolvassa Finke M. erd. akad. hallg. 7. Liszt 14 rhapsodiája zongorán előadja Fitz St. k. a. 8. Szózat éneklő a férfidalárda. Az ünnepély 11 órakor kezdődik az elemi fiúisk. rajztermében. Mi részünkről a legmelegebben üdvözlöjük mindazokat, kik ezen ünnepély létrejöttén faradoztak és városunk jóhírnevét megmenteni igyekeznek. A nemes és szép cél érdekében kívánatos hogy hazafias intelligenciánk teljes számában részt vegyen ezen ünnepélyen és magatartásával ellensúlyozzon oly dolgokat, a melyek városunk jó hírneve ártalmára lehetnek. Siesünk tehát mindanyian a hazafias ünnepélyre.

A Délmagyarországi Ipartestület 1902. évi augusztus hó 31-én d. e. 8 órakor a Glückmann-féle vígadó nagytermében fog értekezletet tartani. Napirend: 1. Elnökség és tisztikar választása 2. Elnöki megnyitó. A kisipari hitel és munka a szövetségzetekben. Eladó dr. Horvath János, az orsz. közp. hitelszövetkezet főellenőre. 5. Ujabb eljárások a borkikészítés terén Előadó Stodola József min. bõripari megbizott. (Az előadás esetleg külön helyiségben tartatik meg.) V. Az ipartörvény kijátszása a fióküzletek felállításával. (Indítványozó az új-arádi ipartestület.) Előadó ifj. Steiner Karoly kamarai beltag. 6. Az ipartörvény revíziója. (Indítványtevők a csákovai és karánsebesi ipartestületek). Előadó Chudy Jenő iparh. bizos. 7. Az ipartörvény 101. §. d) pontjában rejlő sérelem. (Indítványozó a franczföldi ipartestület) Előadó Pratscher Vilmos, ipartestületi jegyző. 8. A kirakó vasarok időbeli korlátozása. (Indítványozó a torontal-vásárhelyi ipartestület. Elő-

van és nem ül egész nap a felesége mellett!

— Oh, hagyja el, inkább kartyázik!
— Kartyázik? Rettenetes!
— És iszik!
— Iszik? Hallatlan!
— Szóval borzasztó ember.
— Már az igaz. Kerébe töretném az ilyen férjet, ha módomban állana.

Tóni idegesen mozgolódott a helyén.
— No, pajtas, te nem tennél így? Bizonyára így cselekednél, a mint én ismerlek. Ilyen férj! Kartyázik! Iszik! Soha sincs itthon! Micsoda eltevelyedése az örkölcsöknek! Én sohasem veszek kartyát a kezembe, nagyságos asszonyom! Nem tudom megkülömböztetni a makk királyt a zold hetestől, a pick-damát a skiztől.

— Ezt becsülöm önben, — felelt a szép asszony.

— Inni? Egy pohár bornál többet le sem tudok nyelni.

— Így is van rendjén.

— De Bandi, ugrik fel újra Tóni — ne beszélj ilyeneket! Nem bírom hallgatni tovább!

— Ah, ah, uracs-kam, szolt kozbe a szép asszony — nem bírja hallgatni? De, mondja csak tovább, kedves Béký ur, tartson csak előadást a jó örkölcsokról az uramnak.

— Az u—u—urának? . . .

— Hat persze! Toninak, az uramnak!

*
Tíz percz múlva Béký Bandi felette izgattottan sietett a hotelje fele.

Hervay Frigyes.

adó Protovin Géza, kereskedelmi és iparkamara segédtitkár.

Honvédeink bevonulása. Házi ezredünknek, a 7-ik honvéd gyalogezrednek tartalékosai f. hó 12-én kedden rukkolnak be városunkba, itt gyakorlatoznak 21-ig, és 22-én indulnak Arad vármegyébe a nagy gyakorlatra. Ha ilyen rettenetes marad a forróság, honvédeink ugyan-csak fognak izzadni.

Sport ünnepély. A „Verseczi Kerékpáregylet” kiállításunk alkalmából f. hó 24-én d. u. 1/2 3 órakor nagyszabású sportünnepélyt rendez gyönyörű fekvésű és praktikus beosztású versenypályáján. A részletes műsört legközelebb egész terjedelmében fogják közölni. Mindennemű felvilágosítással szívesen szolgál Weifert Ottó művezető. Bejelentési határidő aug. 19 ike.

Változások az egyházmegyében. A megyés püspök az alábbi segédlelkészeket disponálta: Rietl Gusztávot, a zombori Ronay-család nevelőjét Nagy-Jécsára; Fejér Imre nagyjécsai segédlelkészt hasonló minőségben Temes-Sagra, Wetzler Matyást Merezfalvaról Oraviczára és Palla Mihály folszentelt papot Merczyfalvára.

Egyházmegyénk gyásza. A csanádi egyházmegyének gyásza van. Kruesz Ferenc oraviczai apátplébanus pár napelőtt Pöstyében, hol üdülni volt, 72 éve skorában hirtelen elhunyt.

Felhívás Délmagyarország nagyérdemű hazafias közönségéhez. Versecz városában 1002. évi augusztus hó 15 től szeptember hó 15-éig helyi és járási ipar-és mezőgazdasági kiállítás lesz. Hazafias üdvözléssel hívjuk fel Délmagyarország lelkes közönségének figyelmét, érdeklődését és jóindulatát e kiállítás iránt. E kiállításon gyűjtöttük össze mindazt, a mit Versecz városának és a verseci járasnak buzgó iparosai, gazdái és kereskedői fáradságtalan szorgalommal és egy szebb jövőben vetett hittel és reménységgel produkáltak. A hazai ipar-és mezőgazdasági termékek érvényesülésének nemes harcza ez, a melyben vetelkedve vesznek részt délvidékünk iparosai, gazdái és összes polgárai, valamennyien a közjóért és a polgárság jobb boldogulása érdekében, a hazaszeretet nevében. A midőn az egész Délmagyarország hazafias közönségét kiállításunk partolására, annak tomeses látogatására kérjük, feltesszük ezt abban a biztos reményben, hogy kerelmünk élénk visszhangra fog találni. Meg vagyunk győződve arról, hogy közönségünk mérlegelni fogja a kiállítás nagy fontosságát és gazdasági érdekeit, a melyek egyaránt kihatnak az egész délvidékre, mert jelentik a hazai ipar fellendítését és a magyar gazdasági érdekek érvényesülését! Partoljunk és látogassuk tehát minél nagyobb számban a verseczi ipar és mezőgazdasági kiállítást! Sok hasznos látni és tudnivaloval gyarapszik ismeretünk és az érdeklődéssel hatalmasan lendítünk a délvidék gazdasági helyzetén. Ugyancsak hazafias bizalommal fordulunk Délmagyarország egész jegyzői és tanítói karához, egyesületekhez, hogy csoportos kirándulásokat szervezve, hassanak oda, hogy a nagyközönség és a nép tomesesen látogassak a kiállítást, a melyen így tanulságokat szervezve, a maga érdekeit előmozdithatja. Meg vagyunk győződve arról, hogy a kiállítás nagyjelentőségű célját átterve, kerelmünk nem marad kiáltó szózat. Ismételten kerjük tehát Délmagyarország lelkes, hazafias közönségének jóindulatát, rokonszenvét és meleg érdeklődését a Versecz városi és versecz járási ipar-és mezőgazdasági kiállítás iránt, melynek sikerét csak a tisztelt közönség tomeses látogatása biztosíthatja. A kiállítást aug. hó 15-én Lang Lajos m. kir. kereskedelemügyi miniszter úr Ö Nagyméltósága nyitja meg. Augusztus 21., 22., 23. an a Délmagyarországi tanítóegyesület közgyűlést tart. Szeptember 7-én és 8-án boraszati és borkereskedelmi kongresszus lesz. Augusztus 31-én a temesvári kereskedelmi és iparkamara területére kiterjedő ipartestületi kongresszus tartatik. Augusztus 24-én a Temes-megyei Gazdasági Egylet 10. szarvasmarha és sertésdíjazást rendez. Fel tehát a kiállításra! Partoljunk a hazai ipart! Lendítsük fel a hazai gazdasági érdekeket! — A kiállítás végrehajtó bizottsága.

Kiállításunk területén, mint a méhkasban, lázas munka folyik. Száz és száz szorgalmas kez rendezi a kiállítandó tárgyakat, a rekkenő hőségben, a szinte izzó levegőjű pavilonokban egymásután tamadnak a szebbnél szebb latnivalok. A kiállítási irodában Horvath Edének a faradhatatlan titkarnak vezetése mellett

papirlepedő mögé bujt és úgy tett, mintha mélyen el volna merülve az újság olvasásába, az asszony azonban észrevette, hogy Tóni a papirlap mögött kajanul mosolyog

— Te nevezsz? — gondolta magában. Jól van? Én meg majd folytatom a trefat.

S szolt Békýhez:

— Nem haragszom, nem! De vallomáért vallomás jár. Azt hiszi, nem vettem észre, mikor on a vasrácsos kapun át bekandikált hozzám? Oh, észrevettem s titokban magam is utánna nezttem. Megvillom, érdeklődtem on iránt, s most hogy ismerem, nem tagadom on tetszik nekem.

Béký ez a felelet a legnagyobb mértékben készületlenül találta. Remulozve tekintett az asszonyra, majd Tonira, a ki köhécseléssel figyelmeztetett, hogy odanézzzen, azután mindenféle jelekkel igyekezett értesítésére adni, hogy jelenléte immaron fölösleges. De Tóni semmiképen sem akarta észrevenni ezeket a jeladásokat. Észrevette azonban az asszony.

— Oh, neki ne integessen, — szolt — előtte nem titkolozdom. Nagyon bizalmasak vagyunk egymáshoz.

— Lehet is, nagyságos asszonyom! — felelt Béký. — Tóni nagyon derek és diszkrét gentleman. Magam is igen szeretem őt, nagyon jó barátok vagyunk. Együtt megyünk mindenütt. Még nem ismerem a többi furdóbeli férfiakat, nem is elegyedem közéjük. Nem akarok, mert úgy látszik, iszonyu lumpok.

— Mint az én uram! Az mindig köztük csavarog, itthon soha sincs!

— Képzeltetetlen! Ilyen édes asszonya

rendszeres munka folyik. Az egyes pavillonok kapuiban már ott állanak az örök, s csak igazolvánnyal ellátott kiállítóknak engedik meg a belépést. A kiállítási bizottság ez uton is felhívja a háztulajdonosokat, hogy a megnyitás napján általában a kiállítás ideje alatt házaikat díszítsék fel. Különösen szól ez azoknak, kik a kiállításhoz vezető utcákon laknak.

A kiállítók felhivatnak, hogy kiállítandó tárgyaikat f. hó 13-ig okvetlen beküldjék. A kiállítás megnyitásakor a helyszínén legyenek. Kiállítók, állandó jegyek birtokosai belépti díjat nem fizetnek. Kiállítók, állandó jegy nélkül 1 K. fizetnek. Jegyek kaphatók a Győri Mór, Dimitrijević János féle kereskedésekben és a Gábor-fele nagy tozsdében.

Kisorsult esküdtbírák. A fehértemplomi kir. törvényszéknél aug. 21-től aug. 31-ig tartó esküdtzéki tárgyalásokhoz városunkból Braichler Ede, Vrgovits Péter, Dr. Butorka Szava, Dekany Lajos, Dr. Zepeniag Péter, Hack Róbert, Seemayer Balint, Weifert Gusztáv és Zeh Karoly sorsoltattak ki.

A Lenau ünnep. Az augusztus 13-iki csatái Lenau-ünnep iránt egyre nagyobb az érdeklődés. Mar eddig is igen sokan jelentették be részvételüket s a jelentkezők száma még előre láthatólag növekedni fog. Az érdeklődést és Lenau emléke iránti kegyeletet legjobban tanúsítja a Budapesti Hírlap gyűjtése a Lenau szoborra. A Budapesti Hírlap alig két-három hónap alatt közel 3000 k.-t gyűjtött, a mivel persze még nincs lezárva a gyűjtés s bizonyos hogy összegyűl annyi pénz, a miből méltó szobrot emelhetünk Lenau Miklósnak. Lenau emléket különben a külföldön is megünnepelik. Így a bécsi irok augusztus 13-ikan ünnepiesen megkoszorúzzák Lenau sírját, Heidelbergben pedig emléktáblát helyeznek el arra a házra, a melyben Lenau 1831. novemberétől 1832. márcziusáig lakott, mint a heidelbergi egyetem hallgatója.

Lauka Gusztáv beteg. Lauka Gusztáv veterán író ismét gyengélkedik. Már hetek óta nem jár ki, s a nap legnagyobb részét fekve tölti.

Tompa-emlékünnep. Feketehegy-fürdő közönsége, mint az előző években, úgy ezidén is kegyelettel áldozott Tompa Mihály emlékének. A múlt vasárnap a költő marványszobra előtt a felállítandó egyesült protestáns kápolna javára hazafias emlékünnepet rendezett. Az emlékesbeszédet Perjessy Lajos áll. főrealiskolai tanár (Versecz) tartotta. Dr. Réczey Sandor törvényszéki bíró (M.-Sziget) Tompa ódát szavalt. Közreműködtek még Bozsnay Ilona (Debreczen) és Tichl Martha (Budapestről). Előbbi a „Golyához“, utóbbi a „Honleány“ című költeményt szavalt. Poetikus szép jelenet volt, midőn 16 fehér ruhás kis leány a virágokat jelképezve, Schmed Lenke (Budapest) vezetése alatt hódolt Tompa szobra előtt és lerakta koszorúit. Az ünnepély jövedelme 250 koronával gyarapította a prot. kápolna építési alapját. Feketehegyen jelenleg az állandó (penzióban) vendégek száma 460.

A „Délvidéki Kárpát-Egyesület“ kirándulása az Al-Dunára és Herkulesfürdőre. Utirány: Temesvár, Baziás, Orsova, Herkulesfürdő, Temesvár. A kirándulás részletes utirterve: Elindul a 1902. év augusztus hó 23-án a temesvári-józsefvárosi pályaudvarról reggel 6 óra 5 perczkor a kirándulók részére tentartott külön III. oszt. kocsiában. Megerkezik Baziásra 9 óra 25 perczkor. A kirándulók utközben a vasuton villas-reggeliben fognak részesülni, mely behutott italok és hideg ételekből fog állani. Baziásról indulás 10 órakor a cs. kir. sz. Dunagőzhajózási társaság hajóján. Érkezik Orsovara d. u. 3 óra 10 perczkor. A hajón az etkezés a kirándulók tetszese van bízva és a kirándulók azt külön kötelesek megfizetni, mivel a közös etkezés a hajón azon időre esik, a midőn a hajó az Al Duna remekebb pontjait érinti. Orsovan 1/2 5-kor kirándulás Ada-Kaleh tórok szigetre. Kirándulási hely: a „Magyar Király“-hoz címzett szálloda. A kirándulók ezen 3 kilométer utat csolnakon fogják megtenni. A visszatérés Orsovara este 7 órakor gyalog történik, utközben a „Korona Kápolna“ megtekintése. Este 9 órakor közös vac-ora a „Magyar Király“ szálló előtt fekvő „Duna-corson.“ Az esti étlap orsovai cáviar, kétféle sült, kétféle salátával, tészta. Augusztus hó 24-én. Reggel 5 óra 30

perczkor reggelizés. Elindulás Orsováról bérkocsikon reggel 5 óra 50 perczkor Orsova pályaudvarra. Indulás vasuton reggel 6 óra 55 perczkor, érkezés Herkulesfürdő pályaudvarra 7 óra 29 perczkor. 7 óra 30 perczkor bevonulás bérkocsin Herkulesfürdőbe. Elszállásolás. Délelőtt Herkulesfürdő megtekintése. 12 órakor közös ebéd a coursalon-teraszszán. Délután 4 órakor kirándulás a fehér kereszttel jelzett magaslatra Visszatérés 7 órakor. Este 8 órakor közös vacsora ugyancsak a coursalon teraszán. Augusztus hó 25-én. Elindulás a Herkules térről bérkocsikon reggel 6 óra 30 perczkor. Érkezik Temesvárra délután 1 óra 15 perczkor. Tájékoz a s u l. Kárpát-egyesületi tagoknak a kirándulás Temesvártól Orsovan Herkulesfürdőn keresztül Temesvárig számítva teljes ellátással a vasuti és hajójegy arát is beleszámítva — személyenkint 32 koronába kerül. A ki csak hajójegyre reflektál — tehát vasuti jegy nélkül — 24 korona. Vasuti és hajójegy nélkül 19 kor. 20 fill. Nem tagoknak első esetben 38 k. második esetben 30 korona és a harmadik esetben 25 kor. 20 fill. Az egyesületi tagok kedvezménye a vasuton 1/2 II-od oszt. jeggyel a III. osztályon. Kinek arcképes igazolványa van ehhez képest olcsóbban utazhatik. Jelentkezni lehet aug. hó 18-ig Dr. Kováts Géza titkár és Lunc Antal egyesületi pénztárosnál — Temesvár kormányzati épület I. emelet, 44—49 ajtó. A jelentkezésnél a díjak befizetendő. Dr. Kováts Geza titkár.

A nagybecskereki iparkiallítás. Az augusztus 10-én megnyíló nagybecskereki helyi iparkiallítás elrendezési munkálatai a befejezéshez közelednek. A kiállításon valamennyi iparág képviselve lesz különösen érdekesek lesznek a butoripar produktumai, a lakás berendezések és a műipari régiségek keretében egy Mária Terézia-korabeli ampir és egy nagybecskereki polgári szoba a múlt század elejéről való nagybecskereki butorokkal. A kiállítást augusztus hó 10-én délelőtt 10 órakor nyitja meg dr. Dellimanics Lajos alispán; előzőleg szent mise lesz a nagybecskereki plebánia templomban. Ugy a fővárosból, mint a vidékről számos érdeklődő jelentette be eddig látogatását.

Korn Arthur ismét „szerepel.“ Korn Arthur az ismert szász nemzeti-égű izgató ismét beszélt magáról egy botrány kapcsán. Az esetről a következőket írják: A nagyikindai Kada-féle vendéglő kerthelyiségében egy asztalnál ült Korn Arthur több társával. Egy másik asztalhoz pedig Jaksity Vazul ügyvéd, Majnitsky Lukacs városi tanácsos, Nedomacszy Dome kir. törvényszéki hites tolmács, Zamurovics ügyvédjelölt és Radovics Koszta kereskedő teleptek le. Éjszél után Kornék ráparancsoltak a zenekarra jászra el a „Gotterhalte“-t. A németek és a szerbek fölálltak s levett kalappal átölelkezve énekelték s irtózatot hoch és zsviokialtozásban törték ki. Majd a szerb társaság razendített a szerb himnuszra, mire a németek tapsolva, zugva tüntettek a szerbekkel együtt a magyarság ellen. A magyar közönség annyira megbotránkozott, hogy az egyik asztalnál ülő Vogel Dezső tiszteletbeli főszolgabíró és Szávits Gerő nyugalmazott főszolgabíró ráparancsoltak a zenekarra, huzza el a „Mégis hunczut a német“ kezdetű notát, a mi meg is történt. A szerbek szitkolozni és fenyegetődni kezdtek s az izgalom oly fokra hágott, hogy Vlahovits János rendőrkapitány minden további botrányt megakadályozandó, a furcsa hangversenyt megszüntette.

Délvidéki kivándorlási kongresszus. A kongresszus augusztus hó 10-én, vasárnap délelőtt 9 órakor nyílik meg Vasárnap délelőtt 10 órától 12 ig tart a népiesülés, melyen bárki részt vehet tagdíj fizetése nélkül. Vasárnap délután és hétfőn egész nap folyik az érdemleges tárgyalás Hétfőn d. u. 6 órakor záróulés.

Eladák a buziási fürdőt. Buziásról értesítik lapunkat, hogy a buziási gyógyfürdőt, a melyet pár év előtt a kőzalapítványi uradalom eladott Schottola Ernőnek, a múlt napokban Schottola örököseitől megvette a Schwimmer-család.

Vásár. Az idei temesvári Jakob országos vásár f. évi augusztus hó 14-étől bezarólag augusztus hó 18-ig fog megtartatni.

Magyar nyelvterjesztő egyesületünk az ország minden részéből számtalan megkeresés érkezik, melyekben német anyanyelvű gyermek játszótársakat, avagy polg. leányiskolát végzett gyermek-felügyelőket (bonne) kérnek. Eddigélé néhány év óta közel 50 sze-

génysorsú német (több esetben szerb is) leány talált előkelő családoknál elhelyezést, hol a magyar nyelvet nemcsak elsajátították és palérozódtak, hanem sok esetben megvetették jövendő életük boldogságának alapját. Sok szegény szüle és leány emlegeti ezért a legnagyobb hálával az egyesület nevét. A verseczi bonnek igen jó hírnévnek kezdenek örvendeni az egész hazában, kezdik kiszorítani a külföldről importált, a miénknel tudatlanabb, és sok esetben éppen nem jó erkölcsű vándor külföldi német bonnekat, kik a magyar családok gyermekeibe idegen szellemet igyekeznek beoltani, követelők, és az őket közvetítő irodák, meg is zsarolják a szülőket. Egyesületünk az áthelyezést teljesen díjtalanul végzi. Ez uton is felhívjuk magyar nyelvterjesztő egyesületünk tagjait és az egyesület barátait, hogy az egyesület ezen nemes célú vállalkozására a szegény verseczi szülők figyelmét hívják fel, figyelmeztessék őket az előnyökre. Jelentkezni lehet az egyesület titkárnál Perjessy Lajos al. főreal. isk. tanárnál. (Laktanya-utca 28.), ki a többi szükséges felvilágosításokat készséggel megadja.

Kornélla fürdő. A mindenféle komforttal bíró Adler-fele fürdőben a gőz- és kádfürdő órák a következőleg osztattak be: Gőzfürdő nők számára: Minden hétfőn d. e. 9—12 óráig, a többi napokon reggel 7—9 óráig. Férfiaknak: Hétfőn 7—9-ig, a többi napokon 9—12-ig. Kádfürdő minden nap kaphatók reggeli 9 órától esti 7 óráig.

Szerkesztői levelezés.

Szomorú mese. Ügyesen van megírva. A szerkesztőségnek azonban ismernie kell az író. Sziveskedjék Laktanya-utca 28. sz. a. a déli órákban f. szerkesztőnknek felkeresni.

Irodalom.

Előfizetési felhívás. Folyó év augusztus hó végén »Ungarische Arabesken« (Magyar Arabeszkák) című könyvem kerül a nyilvánosságra, mely elbeszéléseket, a természet és mindennapi élet köréből vett leírásokat, jellemképeket, epizódokat, továbbá néhány fordítást és egy szabad feldolgozást a »Délvidék« felelős szerkesztőjének Perjessy Lajos tanárnak »Emlékeim« című művéből tartalmaz. A gyors lépésekkel közeledő augusztus hónap előre lövelt fénysugarai szólaltatják meg a könyv szerzőjét és kiadóját, hogy városunk, megyénk és hazánk nagyérdemű hazafias, minden nemesért lelkesedni tudó intelligenciáját az »Ungarische Arabesken« című munka előfizetésére teljes bizalommal felhívja és felkérje. Én ama nyílt és alapjában nemes törekvéssel lépek a nyilvánosság elé, hogy feltárjam a magyarul nem értő, de azért magyarul gondolkodó, érző közönség előtt a magyar népszellemet, a mint az szavakban, szokásokban és tettekben nyilvánul. Azt hiszem, eme bensőm által sugallt intentió kétség kívül feljogosít arra, hogy a t. cz. közönséghez — melynek számos tagja már előbbi munkásságomért úgy megismert, mint lekötelező bizalomban részesített — folyamodhassak, hogy vállalkozásomat, egyrészt az előfizetés anyagi, másrészt az olvasás és ismertetés erkölcsi istápolása által támogasson. Kiváló tisztelettel Kún József Jenő szerző. A könyv 240-260 oldalra fog terjedni, ára pedig négy korona. A ki tiz előfizetőt gyűjt, tiszteletpéldányt kap. Az előfizetések és megrendelések özv. Kirchner J. E. könyvkereskedésébe Versecz intézendők.

Nyiltér.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Probacsomagot s egy száz oldalos könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte írnak. Ez a legbamulatra méltóbb csodaorvosság, mely megmentett ezeket a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifilisben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot ma-

